

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪಾತ್ರ

ರೂಪಾ ಉ. ನಟಗಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೇತ್ರಾವತಿ ಮ. ಉಳವ್ಯಾವರ

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ - 580 005

ಫೋನ್: 7204252725

ಮಿಂಚಂಚಿ: roopaun16@gmail.com

ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹರ್ ಸಿ. ವಿ. ರಾಮನ್ ಜೀಕೆಸಿನ ಪ್ರತಿಫಲನ ಕುಲತು ಸಂಶೋಧನಿಸಿದ ಬಿಂಬಿತವಾದ 28 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ದಿನವೆಂದು ಅಭಿನಂಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೆಳಕುಗೆ ಅಹಾರ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ರ್ಯಾತ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪರಿಶ್ರಮ ವುತ್ತು ನಾಧರೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಂತಿಸಿ ಯಾಗಿದ್ದು. "ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟಿಯು ಹುಡುಕುತ್ತದೆ" ಎಂಬುದನ್ನು ಧ್ಯಾಂತಿಸಿದ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯಿದ ಈ ರ್ಯಾತ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂತ ಯಾವುದರಿಂದಯೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನವು ಸಂಶೋಧಕರ ಸ್ವತ್ತಿ. ಆ ವಿಜ್ಞಾನ ರ್ಯಾತ್ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ವಂತಿಸಿದ್ದರೆ ನಾಕು. ನಾಮಾಜಕ ಕಾರ್ಡ ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಂಬಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಜವಂದನಾರ್ಥ.

ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೃಳಿಗಾರ್ಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೂಲ. ಗೊಬ್ಬರ, ಕೇರಳನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿತ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ, ಉಳಿಮೆಯ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳು, ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಯಂತ್ರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಭಜಕರಿ ಯಂತ್ರ ಸ್ವಿನೋಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಡಾ. ಸ್ವಾಮೀನಾಥನ್ ಹಾಗೂ ಡಾ. ನಾರ್ಮಣ್ ಬೋಲಾರ್ಗ್ ಈ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ವಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಮಹದೇವಪ್ಪನವರು ಅನುವಂಶೀಯ ಹಾಗೂ ತಳಾಸದಲ್ಲಿನ ಅಪಾರವಾದ ಹಾಗೂ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸ. ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಹೊಸ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ವೂಲಕ ರ್ಯಾತರ ಕೃಷಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇಳೆ-ಕಾಳಿಗಳ ಕುಂಡಿ, ಮತ್ತು ಕುಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ತಳ್ಳರ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಂಶೋಧನೆ, ರ್ಯಾತ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ನಡುವೆ ಆಗಾಧವಾದ ಸಂಬಧವಿದೆ. ಖೆಬ್ಬುವರಿ 28 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ಬನ್ನಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಏನೆಂದು ಅರಿಯೋಣ.

ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು, ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೃಷಿ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ರ್ಯಾತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಿಕೆಗೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿ, ಪ್ರಾತ್ಸ್ಯಕ್ಕೆ, ಹಾಗೂ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ರ್ಯಾತರ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವುದು. ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೃಷಿಕರ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ, ಪ್ರಗತಿಪರ ರ್ಯಾತರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ವಿರುದ್ಧಿಸುವುದು. ಕೃಷಿ ತಳ್ಳರು ತಾವು ಸಂಶೋಧನಿಸಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕುರಿತು, ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಲೇಖನಗಳ ಮುಖಾಂತರ, ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು. ರ್ಯಾತರ ಅನವಶ್ಯಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನಾಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು.

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ರ್ಯಾತಪರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ನಾವು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅದರೆ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧಕರಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡ ಎಷ್ಟೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ವರ್ಗಾವಣೆಯಾದರೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ರ್ಯಾತರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ,

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇ. 86 ರಷ್ಟು ರ್ಯಾತರು ಎರಡು ಹೇಕ್‌ರ್‌ (4.96 ಎಕರೆ) ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ವಿಘಟಿತ ಭೂಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಕೃಷಿ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ಕಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲ ದೊರೆಯಿದೇ ಇರುವಿಕೆ. ರೈತರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು. ರೈತರು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತೋರಂದರೆ ಇರುವುದು. ರೈತರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗಳು ರೈತರ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರದೇ ಇರುವುದು. ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಹಾಗೂ ಗೃಹಿಕೆಗಳು. ಸ್ಕೋಂಮ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಮನಮುಖವಂತೆ ಸಿಗುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು.

ರೈತ ಭೂತಾಯಿಯ ಜೊಚ್ಚಲ ಮಗ. ರೈತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಳೆಯೇ ನಮ್ಮೆ – ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರತಿ ಹೊತ್ತಿನ ಉಟ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಆದಾಯ ಮೋಡಿದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರತಿ ನೀರಿನ ಹನಿಯಿಂದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ, ರೈತ ಉತ್ತಿ, ಬಿತ್ತಿ ತೆನೆ ರಾಶಿ ಮಾಡಿ, ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಅನ್ನದಾತನಾದರೂ, ರೈತನಿಗಿಲ್ಲ ಗಳಿಕೆ. ರೈತನೊಂದಿಗೆ ರೈತಮಹಿಳೆಯೂ ಸಹ ಕಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಿತ್ತುವಿಕೆ, ಕಳೆಕೆಳುವಿಕೆ, ಕೊಯ್ಯು, ಬೆಳೆಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕುರಿಕೆಗೊಳಿ–ಆಡು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಂಥ ಕಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಅಳುಕದೇ, ಹಗಲು–ರಾಶಿ ದುಡಿದರೂ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದಲೇ ಹೂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಕೃಷಿಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಷ್ಟಕರ ಎನ್ನುವುದು ರೈತಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ತುಂಡು ನೆಲದಿಂದ ನೆಮ್ಮೆದಿಯನ್ನು ಮಡುಕುವುದೇ ಭವಿಷ್ಯದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಲೆ ಎಂದು ಅಭಿಹಾಂಲಿಂಕನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬಾಳನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಲು ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

“ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಅಸ್ವೇಷಣೆಯ ಮೂಲ” ಎಂಬಂತೆ ರೈತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆನುಸಾರವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೇಗೊಂಡು, ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಗಲಿರುಳು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಹೀಗೆ ಅಸ್ವೇಷಣಿಸಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರದ

ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿದ ಮೂಲಕ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹೊಲ್ಯಾಪಧನೆಗೊಂಡ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೂಲಕ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಹೈತ್ರೆಡಲ್ಲಿ ಹೀರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಮನೆಮಾತಾದ ಅಮುತಾನ ಯಶೋಗಾಢೆಯ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದು ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್ ಎಂಬ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಹಷ್ಟು ಇಜುವರಿ ನೀಡುವ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಿಡ್ಡ ತಳಿಯ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯಾದಿಗಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಆವಿಷ್ಯಾರ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯೇಯಕಿಕವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯಿತೆಬಹುದು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ರೈತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಇರದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹಿಂದೆ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪರಿಶ್ರಮ ಅವಿರತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥಿರಾಗಿ, ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹೊಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಾವು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹೊಳುಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಭಲರಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಂಥ ಹಿತ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹೋಕೆಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು ಎನ್ನುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅನಂತ ನಮನಗಳು ಹಾಗೂ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

*****